

مقایسه اثرات ضد درد گلوکز، شیردهی مادر، استامینوفن و آب استریل در کاهش درد نوزادان

فاطمه اقبالیان^۱، زهره شالچی^۲

تاریخ دریافت ۱۳۹۳/۰۲/۱۵ تاریخ پذیرش ۱۳۹۳/۰۵/۱۲

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: نوزادان در واکنش به تحریکات آزارنده احساس درد می‌کنند که عدم درمان یا درمان ناکافی آن می‌تواند باعث بروز عوارض درازمدت برای نوزاد گردد. برای کاهش درد نوزادان روش‌های مختلف دارویی و غیر دارویی پیشنهاد شده است ولی تاکنون مطالعات اندکی به مقایسه جامع اثربخشی این روش‌ها پرداخته‌اند.

مواد و روش‌ها: در این بررسی، ۱۲۸ نوزاد ترم سالم به طور تصادفی به چهار گروه مساوی تقسیم شدند. در گروه‌های اول تا سوم به ترتیب از یک میلی‌لیتر گلوکز خوارکی ۰.۵درصد، تغذیه با شیر مادر و استامینوفن خوارکی با دوز ۱۵ mg/kg/dose به عنوان روش‌های ضد درد قبل از اقدام دردنگ استفاده شد و در گروه چهارم نیز (گروه کنترل) از یک میلی‌لیتر آب استریل قبیل از اقدام دردنگ استفاده گردید. برای ارزیابی درد از ابزار استاندارد COVERS استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین ($\pm$ انحراف معیار) نمره درد در هریک از سه گروه دریافت‌کننده گلوکز خوارکی ($4/۹۶۸۸\pm ۱/۲۰۴۴$)، تغذیه با شیر مادر ($6/۲۱۸۸\pm ۱/۳۸۵۰$) و استامینوفن ($4/۴۳۶۴\pm ۱/۴۶۸۸\pm ۰/۰۷$) تفاوت معنی‌داری با گروه شاهد (دریافت‌کننده آب استریل) داشتند ($P=0.00$, 0.00 , 0.02)، به ترتیب. همچنین، این گروه‌ها در سطح معناداری $0/۰$ با یکدیگر نیز اختلاف معنی‌دار داشتند.

نتیجه‌گیری: استفاده از هریک از سه روش گلوکز خوارکی ۰.۵درصد، تغذیه با شیر مادر و استامینوفن خوارکی تأثیر معنی‌داری در کاهش درد نوزادان دارد که گلوکز بیشترین تأثیر را بر کاهش درد داشته، پس از آن به ترتیب شیر مادر و استامینوفن قرار می‌گیرند.

واژگان کلیدی: استامینوفن، درد، شیردهی، گلوکز، نوزاد

مجله پژوهشی ارومیه، دوره بیست و پنجم، شماره هفتم، ص ۵۷۸-۵۸۵، مهر ۱۳۹۳

آدرس مکاتبه: همدان، بیمارستان بخت، تلفن: ۰۹۱۸۱۱۹۰۱۲۱

Email: eghbalian_fa@yahoo.com

مقدمه

نشانگر اهمیت ارزیابی و مدیریت مداوم و منظم درد و جلوگیری از مواجهه بیش از حد نوزادان با اقدامات دردنگ است.

پاسخ نوزادان به درد شامل تغییرات اتونوم (مثل افزایش ضربان قلب و فشارخون)، هورمونی (مثل ترشح کورتیزول و کانه کولامین‌ها) و رفتاری (مثل در هم کشیدن چهره) هستند (۱۰،۱۹). که پایه و اساس طراحی ابزارهای متعدد و معتبری برای ارزیابی درد در نوزادان نیز می‌باشند (۱۱،۱۲).

اقدامات پیش‌دستانه ضد درد باید قبل و نیز در طی اقدامات دردنگ برای همه نوزادان فراهم شود. بعضی از اقدامات ضد درد که معمولاً به ترتیب و برحسب افزایش شدت درد برای نوزادان به کار گرفته می‌شوند (۱۵،۱۴) عبارت‌اند از اقدامات غیر دارویی

برای نوزادان در مدت بستری و در خلال مراقبت‌های معمول در بیمارستان اغلب اقدامات متعددی مانند معاینه بالینی؛ خون‌گیری؛ تعییه مسیر ورید محیطی، لوله معده، سوند ادراری؛ یا ساکشن کردن انجام می‌شود که می‌تواند دردنگ باشد. مدارک بسیاری وجود دارد که نشان می‌دهد هم نوزادان ترم و هم پره‌ترم در واکنش به تحریکات آزارنده، درد احساس می‌کنند (۱،۳). درد در نوزادان اغلب تشخیص داده نشده، درمان نمی‌شود (۴). مطالعات روزافزون نشان می‌دهند که عدم درمان یا درمان ناکافی درد در نوزادان ممکن است منجر به عوارض درازمدت شود (۵،۶). همچنین، تکرار اقدامات دردنگ، حساسیت و واکنش نوزاد را به درد تغییر می‌دهد (۷-۸) و این

^۱ استاد گروه کودکان دانشگاه علوم پزشکی همدان (نویسنده مسئول)

^۲ دستیار گروه کودکان دانشگاه علوم پزشکی همدان

نوزادان جهت شرکت در مطالعه، مجموعاً ۱۲۸ نوزاد وارد مطالعه شدند و به صورت تصادفی (randomized) به چهار گروه جدایگانه اختصاص یافتند. در گروه اول، دو دقیقه قبل از شروع اقدام دردناک، یک میلی لیتر گلوكز خوارکی ۵۰درصد به نوزاد داده می شد. در گروه دوم، نوزادان دو دقیقه قبل از شروع اقدام دردناک توسط شیر مادر (تغذیه پستانی در حد تحمل) تغذیه می شدند. در گروه سوم از استامینوفون خوارکی (۱۵mg/kg/dose) دو ساعت قبل از اقدام دردناک استفاده شد و در گروه چهارم (گروه کنترل) نیز از یک میلی لیتر آب استریل دو دقیقه قبل از اقدام دردناک استفاده گردید. و با توجه به ادامه اثر این عوامل در مدت خون گیری در هر چهار گروه، نوزادان طی مدت ۴۵ ثانیه بعد از انجام مداخله موربررسی قرار می گرفتند.

از یک دستگاه پالس اکسی متر برای ثبت شاخص های کمی از قبیل تعداد ضربان قلب و درصد اشباع اکسیژن استفاده شد. همچنین کلیه شاخص ها توسط یک نفر مشاهده، اندازه گیری و ثبت گردیدند.

در این مطالعه برای ارزیابی درد از ابزار COVERS استفاده شد که یک ابزار استاندارد جهت سنجش درد نوزادان ترم و پرتهنر است (۱۳). این ابزار بر اساس شش متغیر فیزیولوژیک و رفتاری است که هر کدام از این متغیرها دارای درجه‌بندی ۲ - ۱ - ۰ بوده، مجموع حداقل و حداًکثر امتیازات به دست آمده از ۱۲ - ۰ می‌باشد. متغیرهای فیزیولوژیک در نوزادان شامل ضربان قلب، فشارخون، تعداد تنفس و درصد اشباع اکسیژن بوده، متغیرهای رفتاری شامل تغییرات چهره، وضعیت استراحت، حرکات بدن، و گریه می‌باشد (شکل ۱). اطلاعات دموگرافیک نوزاد (سن حاملگی، جنس و وزن) و امتیاز ابزار اندازه‌گیری درد نوزادان (COVERS Scale)، در برگه مشاهده ثبت شدند.

مواد و روش‌ها

این مطالعه، یک کارآزمایی بالینی شاهددار تصادفی شده است. جامعه موردمطالعه این طرح عبارت است از کلیه نوزادان ترم سالم (از سن یک تا سی روزگی تولد) وزن ۲۵۰۰ تا ۴۰۰۰ گرم در مقطع زمانی انجام طرح که فقط به دلیل ایکتر در بخش نوزادان بیمارستان بعثت همدان بستری شده، از آنان نمونه خون گرفته شده است. معیارهای خروج از مطالعه عبارت اند از ناهنجاری های هنگام تولد، آسیفکسی، وجود مداخله دردنک قبلي (نظیر خون‌گیری، ختنه، تزریق) و بستری شدن به هر علتی غیر از ایکتر. در این مطالعه، خون‌گیری از نوزاد به عنوان اقدام دردنک در نظر گرفته شد. پس از اخذ رضایت‌نامه کتبی از والدین تمامی

جدول ابزار ارزیابی درد COVERS

۲	گریه شدید	گریه مشخص	ندارد	گریه
	نیاز به اکسیژن بیشتر از ۲۰٪ سطح پایه	نیاز به اکسیژن کمتر از ۲۰٪ سطح پایه	تنفس راحت در هوای اتاق	نیاز به اکسیژن
	افزایش بیشتر از ۲۰٪ سطح پایه	افزایش کمتر از ۲۰٪ سطح پایه	مناسب برای سن	علائم حیاتی (ضریان قلب، تعداد تنفس، فشارخون)
	(آپنه یا برادی کاردی شدید)	(آپنه یا برادی کاردی مختصر)	ندارد	تغییرات چهره (شکلک، بالا بردن ابروها، فشرده شدن چشم‌ها، شیار دادن نازولیبال)
	تغییرات شدید	تغییرات مختصر	ندارد	وضعیت استراحت
	دائم بیدار	خواب و بیدار	خواب	وضعیت بدندی
	تغییرات شدید مانند قوس دادن بدن	فلکشن و اکستنشن بازو و آرنج	راحت	

تمامی اطلاعات به دست آمده وارد نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۹ شده، با استفاده از آرمون t مستقل و آنالیز واریانس (ANOVA)

میانگین ($\pm$ انحراف معیار) سن بارداری نوزادان، ($\pm 0/9$) $38/3$ هفتۀ بود. میانگین ($\pm$ انحراف معیار) وزن نوزادان شرکت‌کننده در این مطالعه، ($\pm 435/70$) $30.85/85$ گرم بود. کمترین و بیشترین وزن ثبت‌شده به ترتیب $2500/00$ و $3960/00$ گرم بودند.

کمترین و بیشترین نمره کسب شده از ابزار COVERS به ترتیب ۳ و ۱۱ بود (جدول ۱).

تحزیه و تحلیل گردید. این مطالعه دارای گواهی تأیید کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی همدان بوده و در مرکز ثبت کارآزمایی بالینی ایران نیز به ثبت رسیده است.

یافته‌ها

در این طرح مجموعاً ۱۲۸ نوزاد در چهار گروه 32 نفره مورد بررسی قرار گرفتند. تعداد نوزادان دختر و پسر برابر بود.

جدول (۱): فراوانی نمرات کسب شده از ابزار COVERS

درصد	تعداد	نمره
$1/6$	۲	۳
$9/4$	۱۲	۴
$20/3$	۲۶	۵
$14/8$	۱۹	۶
$15/6$	۲۰	۷
$14/8$	۱۹	۸
$13/3$	۱۷	۹
$7/8$	۱۰	۱۰
$2/3$	۳	۱۱
100	۱۲۸	کل

گروه نشان می‌دهد. این آزمون با رد فرضیه صفر (برابری میانگین نمرات چهار گروه) نشان داد که نمره درد در این چهار گروه باهم برابر نیست.

در جدول ۲، مقادیر آماری نمره درد را به تفکیک چهار گروه دریافت‌کننده گلوکز خوارکی، آب استریل، شیر مادر و استامینوفن و نیز نتیجه آزمون آنالیز واریانس برای مقایسه نمره درد این چهار

جدول (۲): مقادیر آماری نمره درد و آزمون آنالیز واریانس برای مقایسه نمره درد به تفکیک چهار گروه

روش ضد درد	میانگین	انحراف معیار	آزمون آنالیز واریانس (ANOVA)	معناداری * (P)
گلوکز خوارکی	$4/9688$	$1/2044$	$43/995$	$.000$
شیردهی مادر	$6/2188$	$1/3850$		
استامینوفن	$7/4688$	$1/4364$		
آب استریل	$8/7188$	$1/4642$		
مجموع	$6/8438$	$1/9539$		

* حد معنی داری اختلاف میانگین ها، $0/05$ است.

معنی دار دارد، بلکه با یکدیگر نیز تفاوت معنی دار دارند (به ترتیب نزولی از گلوکز خوراکی تا استامینوفون). در زیر، به بحث درباره یافته‌های این طرح و مقایسه آن با تعدادی از مطالعات مشابه، به تفکیک روش‌های ضد درد می‌پردازیم:

گلوکز خوراکی:

کاریازال و همکاران، در مطالعه‌ای (۱۹۹۹) شش گروه مختلف را مقایسه کردند: آب، سوکروز ۳۰درصد، گلوکز ۳۰درصد، سوکروز ۳۰درصد همراه با پستانک، پستانک بهنهایی و بدون مداخله (۲۰). اریکسون و همکاران (۱۹۹۹) استفاده از گلوکز ۳۰درصد را با گروه شاهد (بدون مداخله) مقایسه کردند (۲۱). در مطالعه دیگری که در سال ۲۰۰۲ توسط دشموخ و همکاران صورت گرفت، تأثیر محلول‌های گلوکز ۲۵درصد و ۱۰درصد با آب مقایسه شدند (۲۲). برآیند نتایج مطالعات فوق نشان می‌دهند که استفاده از گلوکز خوراکی، تأثیر معنی‌داری در کاهش پاسخ نوزادان به درد داشته است (۲۳). در مورد نقش غلظت گلوکز خوراکی استفاده شده نیز یافته‌های مطالعه دشموخ (۲۲) نشان داد که تأثیر گلوکز خوراکی ۲۵درصد در کاهش طول مدت گریه نوزاد، بهطور معنی‌داری بیش از گلوکز ۳۰درصد است.

همان‌طور که ملاحظه شد، یافته‌های غالب مطالعات نشان می‌دهند که مصرف گلوکز خوراکی قبل از انجام اقدامات دردناک، بر کاهش درد نوزادان تأثیرگذار است و یافته‌های مطالعه ما نیز دقیقاً همین مسئله را تأیید می‌کند. نکته دیگر، نقش افزایش غلظت گلوکز مصرفی در افزایش اثر ضد درد آن است. در اکثر مطالعات انجام شده، حداکثر از غلظت ۳۰درصد گلوکز خوراکی استفاده شده است. با توجه به اثر ضد درد مشاهده شده در مطالعه ما و ناکافی بودن مطالعات انجام شده در این زمینه تاکنون، توصیه می‌شود مطالعات بیشتری با استفاده از گلوکز خوراکی ۵۰درصد و بررسی عوارض احتمالی آن صورت گیرد.

تغذیه با شیر مادر:

در یک مرور سامانمند بر روی پنج کارآزمایی بالینی، نشان داده شده است که تغذیه نوزادان با شیر مادر، قبل یا حین اقدامات دردناک، بهطور قابل توجهی پاسخ‌های فیزیولوژیک و رفتاری به درد ناشی از نمونه‌گیری از پاشنه یا نمونه‌گیری خون وریدی را کاهش می‌دهد (۲۴). مکانیسم‌هایی که منجر به اثرات ضد درد شیردهی در نوزاد می‌شوند، مولتی فاکتوریال هستند شامل ارتباط با مادر (۲۵)، تماس پوستی، مکیدن، طعم خوشایند شیر (۲۶) و دریافت اندورفین‌های طبیعی ترشح شده در شیر مادر (۲۷، ۲۸)؛ بنابراین به نظر می‌رسد تأثیر طعم شیرین شیر مادر، بهنهایی (مثلاً وقتی شیر با سرنگ یا شیشه به نوزاد داده شود)، در کاهش درد اندک باشد (۲۹). یافته‌های مطالعه‌ای که توسط اف و ساوایشیر (۲۰۰۷)

مقایسه دوبعدی این گروه‌ها (جدول ۳) نشان داد با توجه به این که همه مقادیر احتمال کمتر از ۰/۰۵ هستند، پس نه تنها میانگین نمره درد (با استفاده از ابزار COVERS) در هر یک از چهار گروه دریافت‌کننده گلوکز خوراکی، آب استریل، شیر مادر و استامینوفون با سه گروه دیگر متفاوت است، بلکه همه این گروه‌ها در سطح معناداری ۰/۰۵ با یکدیگر نیز اختلاف معنادار دارند.

جدول (۳): مقایسه دوبعدی نمرات درد در گروه‌های چهارگانه

معناداری [*] (P)	دو گروه مقایسه شده
۰/۰۰۰	گلوکز خوراکی
۰/۰۰۲	شیر مادر
۰/۰۰۰	استامینوفون
۰/۰۰۰	آب استریل
۰/۰۰۲	شیر مادر
۰/۰۰۲	استامینوفون
۰/۰۰۲	آب استریل

«حد معنی‌داری اختلاف میانگین‌ها، ۰/۰۵» است.

از آنجایی که این میانگین بیشترین مقدار را به ترتیب در گروه‌های دریافت‌کننده آب استریل، دریافت‌کننده استامینوفون، تغذیه شده با شیر مادر و دریافت‌کننده گلوکز خوراکی داشته است (جدول ۲)، پس گلوکز خوراکی بیشترین تأثیر را بر کاهش درد داشته، پس از آن به ترتیب شیر مادر و استامینوفون قرار می‌گیرند.

بحث

مطالعه حاضر نشان می‌دهد استفاده گلوکز خوراکی در انجام اقدامات دردناک در نوزادان بهطور قابل توجهی احساس درد و واکنش مربوطه را در نوزادان کاهش می‌دهد. اقدامات دردناک در نوزادان بهطور عمده خون‌گیری برای مقاصد تشخیصی و درمانی است. روش‌های اخذ نمونه خون در شیرخواران شامل نمونه‌گیری از پاشنه، خون‌گیری وریدی و خون‌گیری شریانی است. برای نوزادان پره‌ترم یا بدهال ممکن است در طول روز ۱-۲۱ نوبت نمونه‌گیری خون از پاشنه یا ورید انجام شود (۱۸، ۱۹) که به نظر می‌رسد این اقدامات دردناک باشند. با توجه به اثرات منفی درد بر نوزادان، مطالعات بسیاری سعی در بررسی تأثیر اقدامات دارویی و غیر دارویی ضد درد بر این گروه از بیماران داشته‌اند.

یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که اثرات ضد درد هر یک از سه روش مصرف گلوکز ۵۰درصد، تغذیه با شیر مادر و مصرف استامینوفون، نه تنها با گروه شاهد (صرف آب استریل) تفاوت

کلیوی، یا هیپوترمی به دنبال استفاده روتین از استامینوفن در نوزادان بسیار نادر هستند (۳۵). مطالعه‌ای که توسط شاه و همکاران (۱۹۹۸) انجام شد، نشان داد نشان داد استامینوفن نقشی در کاهش پاسخ به درد ناشی از نمونه‌گیری از پاشنه پا ندارد (۳۶)، هرچند که مطالعه هوارد و همکاران (۱۹۹۴) پیش از آن نشان داده بود استامینوفن می‌تواند تا حدودی درد ناشی از ختنه را کم کند (۳۲).

با توجه به مطالب فوق می‌توان اذعان داشت یافته‌های مطالعه ما مبنی بر تأثیر استامینوفن در کاهش درد نوزادان و اختلاف معنی‌دار آن با گروه شاهد، گامی نو برای بررسی بیشتر اثر این دارو است. شاید مطالعات بیشتر با دوزهای بالاتر استامینوفن، یافته‌های تازه‌ای را در این عرصه ارائه دهد.

نتیجه‌گیری

هر سه روش مصرف گلوکز خوراکی ۵۰درصد، تغذیه با شیر مادر و مصرف استامینوفن - به ترتیب نزولی اثر- روش‌های مؤثربی در کاهش درد نوزادان هستند؛ گرچه بین تأثیر این سه روش نیز تفاوت معنادار وجود دارد.

تشکر و قدردانی

بر خود لازم می‌دانیم از کلیه نوزادانی که با حضورشان امکان انجام این طرح فراهم شد و نیز والدین آن‌ها سپاسگزاری کنیم. همچنین مراتب قدردانی خود را از کلیه کارکنان و استادان محترم بخش نوزادان بیمارستان بعثت همدان اعلام می‌داریم. این مطالعه حاصل پایان‌نامه دستیاری است و برای انجام آن از کمک مالی هیچ مؤسسه یا ارگانی استفاده نشده است.

References:

1. Sahoo JP, Rao S, Nesargi S, Ranjit T, Ashok C, Bhat S. Expressed breast milk vs 25% dextrose in procedural pain in neonates, a double blind randomized controlled trial. Indian Pediatr 2013;50(2):203–7.
2. Bueno M, Stevens B, de Camargo PP, Toma E, Krebs VLJ, Kimura AF. Breast milk and glucose for pain relief in preterm infants: a noninferiority randomized controlled trial. Pediatrics 2012;129(4):664–70.
3. D'Apolito KC. State of the science: procedural pain management in the neonate. J Perinat Neonatal Nurs 2006;20(1):56–61.
4. Grabska J, Walden P, Lerer T, Kelly C, Hussain N, Donovan T, et al. Can oral sucrose reduce the pain and distress associated with screening for retinopathy of prematurity? J Perinatol 2005;25(1):33–5.
5. Carballo R, Veerapen S, Couderc S, Jugie M, Ville Y. Analgesic effect of breast feeding in term neonates: randomised controlled trial. BMJ 2003;326:13–21.

انجام شد، نشان داد که تغذیه با شیر مادر و دریافت سوکروز خوراکی در مقایسه با گروه شاهد، کاهش معنی‌داری در درد نوزادان ایجاد کرده بود ولی این دو روش با یکدیگر تفاوت معنی‌داری نداشت (۳۰). کودپیترو و همکاران (۲۰۰۸) نیز در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که تغذیه با شیر مادر، در مقایسه با سوکروز خوراکی، اثرات ضد درد بیشتری را برای نوزادان ترم، حين نمونه‌گیری از پاشنه پا، ایجاد می‌کند (۳۱).

همان‌گونه که ذکر شد، اکثر مطالعات و نیز یافته‌های مطالعه ما، مؤید این باورند که تغذیه با شیر مادر تأثیر ضد درد معنی‌داری برای نوزاد ایجاد می‌کند و باز اکثر مطالعات بر این باورند که این تأثیر، کمتر از اثر محلول‌های شیرین خوراکی است که این تفاوت اثر در مطالعه ما معنی‌دار است؛ بنابراین به نظر می‌رسد ترویج تغذیه با شیر مادر در هر فرصت و فراهم آوردن امکان تغذیه نوزاد با شیر مادر، به ویژه هنگام انجام اقدامات دردناک، می‌تواند راهکاری مناسب جهت کاهش درد نوزادان باشد.

استامینوفن:

در یک کارآزمایی بالینی شاهددار، اثر ضد درد استامینوفن خوراکی (۱۵mg/kg) (۱) تا شش ساعت پس از انجام اقدام دردناک بررسی و با پلاسبو مقایسه گردید که تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد (۳۲). شاید مقدار استامینوفن استفاده شده در این مطالعه، برای فراهم آوردن سطح خونی مناسب کافی نبوده است. چون بعضی از مطالعات اخیر در نوزادان و شیرخواران، بر این باورند که برای تجویز خوراکی یا رکتال استامینوفن، دوز ۴۰mg/kg یا بیشتر لازم است تا سطح خونی لازم برای اثرات ضد دردی را فراهم کند (۳۳،۳۴). مطالعات انجام شده همچنین نشان می‌دهند استفاده از استامینوفن در نوزادان، در مقایسه با کودکان یا بزرگسالان، با کمترین عوارض همراه است و عوارض کبدی،

6. Fitzgerald M. The development of nociceptive circuits. *Nat Rev Neurosci* 2005;6(7):507–20.
7. Schollin J. Analgesic effect of expressed breast milk in procedural pain in neonates. *Acta Paediatr* 2004;93(4):453–5.
8. Grunau RE, Oberlander TF, Whitfield MF, Fitzgerald C, Lee SK. Demographic and therapeutic determinants of pain reactivity in very low birth weight neonates at 32 Weeks' postconceptional Age. *Pediatrics* 2001;107(1):105–12.
9. Taddio A, Shah V, Gilbert-MacLeod C, Katz J. Conditioning and hyperalgesia in newborns exposed to repeated heel lances. *JAMA* 2002;288(7):857–61.
10. Anand KJ, Sippell WG, Aynsley-Green A. Randomised trial of fentanyl anaesthesia in preterm babies undergoing surgery: effects on the stress response. *Lancet* 1987;1(8524):62–6.
11. Craig KD, Whitfield MF, Grunau RV, Linton J, Hadjistavropoulos HD. Pain in the preterm neonate: behavioural and physiological indices. *Pain* 1993;52(3):287–99.
12. Stevens B, Johnston C, Petryshen P, Taddio A. Premature Infant Pain Profile: development and initial validation. *Clin J Pain* 1996;12(1):13–22.
13. Ballantyne M, Stevens B, McAllister M, Dionne K, Jack A. Validation of the premature infant pain profile in the clinical setting. *Clin J Pain* 1999;15(4):297–303.
14. Hand IL, Noble L, Geiss D, Wozniak L, Hall C. COVERS Neonatal Pain Scale: Development and Validation. *Int J Pediatr* 2010;2010:496719.
15. Anand KJ, International Evidence-Based Group for Neonatal Pain. Consensus statement for the prevention and management of pain in the newborn. *Arch Pediatr Adolesc Med* 2001;155:173.
16. Anand KJ, Hall RW. Pharmacological therapy for analgesia and sedation in the newborn. *Arch Dis Child Fetal Neonatal Ed* 2006; 91:F448.
17. Talebian A, Taghavi Ardekani A, Mousavi GA. Studing the effect of acetaminophen on the adverse effects of DTP vaccine. *Jour of Kashan Uni of Med Scie* 2003; 4 (28): 45.
18. Modares M, Rahmparvar F, Jazaieri AS. The effect of breast feeding on reducing the pain in neonates. *HAYAT* 2006; 12 (4):31-7.
19. Johnston CC, Collinge JM, Henderson SJ, Anand KJ. A cross-sectional survey of pain and pharmacological analgesia in Canadian neonatal intensive care units. *Clin J Pain* 1997;13(4):308–12.
20. Porter FL, Anand KJS. Epidemiology of pain in neonates. *Res Clin Forum* 1998; 20:9–18.
21. Carballo R, Chauvet X, Couderc S, Olivier-Martin M. Randomised trial of analgesic effects of sucrose, glucose, and pacifiers in term neonates. *BMJ* 1999;319(7222):1393–7.
22. Eriksson M, Gradin M, Schollin J. Oral glucose and venipuncture reduce blood sampling pain in newborns. *Early Hum Dev* 1999; 55:211–8.
23. Laxmikant S Deshmukh LS, Udani RH. Analgesic effect of oral glucose in preterm infants during venipuncture: a double blind, randomized, controlled trial. *J Trop Pediatr* 2002; 48:138–41.
24. Kapellou O. Blood sampling in infants (reducing pain and morbidity). *Clin Evid (Online)* 2011;2011.
25. Shah PS, Aliwalas LI, Shah V. Breastfeeding or breast milk for procedural pain in neonates. *Cochrane Database Syst Rev* 2006;(3):CD004950.
26. Blass EM, Shide DJ, Zaw-Mon C, Sorrentino J. Mother as shield: differential effects of contact and nursing on pain responsivity in infant rats—evidence for nonopioid mediation. *Behav Neurosci* 1995; 109:342–353.

27. Gray L, Miller LW, Philipp BL, Blass EM. Breastfeeding is analgesic in healthy newborns. *Pediatrics* 2002; 109:590–3.
28. Blass EM, Blom J. beta-Casomorphin causes hypoalgesia in 10- day-old rats: evidence for central mediation. *Pediatr Res* 1996; 39:199–203.
29. Ren K, Blass EM, Zhou Q, Dubner R. Suckling and sucrose ingestion suppress persistent hyperalgesia and spinal Fos expression after forepaw inflammation in infant rats. *Proc Natl Acad Sci USA* 1997; 94:1471–5.
30. Blass EM, Smith BA: Differential effects of sucrose, fructose, glucose, and lactose on crying in 1- to 3-day-old human infants: qualitative and quantitative considerations. *Dev Psychol* 1992; 28:804–10.
31. Emine E, Sevim S. The effect of two different methods used during peripheral venous blood collection on pain reduction in neonates. *Agra* 2007; 19:2.
32. Codipietro L, Ceccarelli M, Ponzone A. Breastfeeding or Oral Sucrose Solution in Term Neonates Receiving Heel Lance: A Randomized, Controlled Trial. *Pediatrics* 2008; 122:e716.
33. Howard CR, Howard FM, Weitzman ML: Acetaminophen analgesia in neonatal circumcision: the effect on pain. *Pediatrics* 1994; 93:641–6.
34. Anderson BJ, Holford NH, Woollard GA, Kanagasundaram S, Mahadevan M. Perioperative pharmacodynamics of acetaminophen analgesia in children. *Anesthesiology* 1999;90(2):411–21.
35. Birmingham PK, Tobin MJ, Henthorn TK, Fisher DM, Berkelhamer MC, Smith FA, et al. Twenty-four-hour pharmacokinetics of rectal acetaminophen in children: an old drug with new recommendations. *Anesthesiology* 1997;87(2):244–52.
36. Allegaert K, Rayyan M, De Rijdt T, Van Beek F, Naulaers G. Hepatic tolerance of repeated intravenous paracetamol administration in neonates. *Paediatr Anaesth* 2008; 18:388–92.
37. Shah V, Taddio A, Ohlsson A. Randomized controlled trial of paracetamol for heel prick pain in neonates. *Arch Dis Child Fetal Neonat Ed* 1998; 79:209–11.

COMPARING THE EFFICACY OF ORAL GLUCOSE 50%, ACETAMINOPHEN AND BREAST-FEEDING ON REDUCING NEONATAL PAIN

Fateme Eghbalian^{1*}, Zohreh Shalchi²

Received: 5 May, 2014; Accepted: 3 Aug, 2014

Abstract:

Background & Aims: irritant stimuli cause a pain response in neonates and neglecting this pain may cause severe long term adverse effects for the neonates. Several pharmacologic and non-pharmacologic methods have been suggested for reducing neonatal pain but few comprehensive studies have compared these methods. This study compares the efficacy of three different methods for reducing neonatal pain and tries to determine the best one.

Materials & Methods: In this study, 128 healthy term neonates were randomly divided into four equal groups. Before any painful procedure and as an analgesic method, we used 1 ml of oral 50% glucose in the first group, breast-feeding in the second, oral acetaminophen (15mg/kg/dose) in the third, and 1 ml of sterile water in the fourth (control) group. In order to measure the pain, we used standard COVERS scale.

Results: The mean ($\pm SD$) of pain score in each of the three groups receiving oral glucose (4.9688 ± 1.2044), breast-feeding (6.2188 ± 1.3850), and acetaminophen (7.4688 ± 1.4364) has a statistically significant difference with the control group ($P=0.00$, 0.00 , and 0.02 , respectively). Also, the case groups were considerably different in the significant level of 0.05 with each other.

Conclusion: Each of these three studied methods has significant analgesic effect on reducing neonatal pain from which oral glucose 50% was the most effective one and breast-feeding and acetaminophen were in next levels of efficacy, respectively.

Keywords: Acetaminophen, Breast-feeding, Glucose, Neonate, Pain

Address: Pediatric Department, Faculty of Medicine, Hamadan University of Medical Sciences, Besat Hospital, Hamadan, Iran

Tel : +98 9181190121

E-mail: eghbalian_fa@yahoo.com

SOURCE: URMIA MED J 2014: 25(7): 585 ISSN: 1027-3727

¹ Pediatric Department, Faculty of Medicine, Hamadan University of Medical Sciences, Besat Hospital, Hamadan, Iran (Corresponding Author)

² Pediatrics Resident, Hamadan University of Medical Sciences, Besat Hospital, Hamadan, Iran